

NIEUWE UITGAVEN.

*Het consulaire recht en de consulaire werkkring,
eene handleiding voor de Nederlandsche con-
sulaire ambtenaren, door Mr. J. PAULUS.*

Blijkens zijn voorwoord heeft de schrijver van het hierboven vermeld werk bij de vervaardiging voornamelijk het oog gehad op consulaire ambtenaren en hen, die zich voor dat vak willen bekwamen. Maar omdat dit boek waard is, buiten dien kring gekend te worden, kan het nuttig zijn ook in dit tijdschrift de aandacht er op te vestigen.

In 1889 is op last van den Minister van Buitenlandsche Zaken uitgegeven een verzameling, getiteld: Nederlandsche Consulaire Voorschriften. Maar dat daarnaast, zooals de Heer P. zegt, „een systematische, en vooral volledige, uiteenzetting „van de rechten, plichten en werkzaamheden van de consulaire „ambtenaren” noodig is, zal men begrijpen, als men ziet, hoe die materie beheerscht wordt, niet alleen door wetten, besluiten en tractaten, welke in het Staatsblad te vinden zijn, maar ook door een menigte Ministeriële aanschrijvingen. Een beroepsconsul, die een speciale studie van het onderwerp gemaakt heeft, moet natuurlijk in een en ander te huis zijn, hoewel ook aan hem dit boek veel gemak zal geven, omdat hij in voorkomende gevallen gemakkelijker kan vinden wat hij noodig heeft; maar voor onze elders gevestigde kooplieden-consuls is dit boek onmisbaar. De eenige grief, die ik er tegen heb, is deze, dat het niet in het Fransch geschreven is; want uit den aard der zaak kan ons kleine land niet overal Consuls hebben, die Hollanders zijn, en juist die vreemdelingen-consuls hebben het meest behoefte aan een leidraad. Zeer aan te bevelen is dit ook voor Hollanders, die hier of in onze Koloniën Consuls zijn van andere natiën. Immers, ofschoon er voor hen natuurlijk andere reglementen bestaan, de hoofdbeginselen zullen wel dezelfde zijn; en door op

te slaan wat voor een gegeven geval bij ons bepaald is, zullen zij zien, wat wij moeten zoeken in de instructiën, die hun gegeven zijn. Maar ook zij, die met handel en scheepvaart te doen hebben of daarin belang behooren te stellen, zullen na de lezing van dit boek meer besef krijgen van het gewicht van de betrekking van Consuls, en van het nut, dat dezen kunnen doen. Onze reeders b. v., vooral van stoomschepen, beschouwen onze Consuls zoo dikwijls eenvoudig als een lastpost voor de scheepvaart, als contrôleurs voor ons gouvernement, die onderhouden moeten worden door de retributiën, welke de schepen moeten betalen bij het aandoen van een haven. En hierin is wel eenige grond van waarheid voor zoover betreft de consulaten in naburige Europeesche havens. Want bij voorkomende moeilijkheden kan de reeder, telegraphisch door den kapitein onderricht, binnen één of tweemaal vier en twintig uren ter plaatse zijn, en met zijn correspondent meestal de zaak in orde maken. Op die plaatsen hebben de Consuls dus minder nut. Maar in verder afgelegen plaatsen, vooral buiten Europa, zijn Consuls van groot nut. Immers zij vervullen dáár voor Nederlanders de functie van ambtenaar van den burgerlijken stand, van notaris, somtijds zelfs van rechter. Over de bijzondere bepalingen betreffende die punten kan ik hier niet uitweiden. De heer P. heeft met groote helderheid een en ander uiteengezet. In de verafgelegen havens heeft de kapitein in den consul een grooten steun in geval van moeilijkheden met zijn scheepsvolk, met inladers of ontvangers van goederen, met de autoriteiten, en in geval van averijen. En voor iedereen, die in verafgelegen landen is, is het van veel belang, dat hij iemand heeft bij wien hij om raad kan gaan. Vooral is dit van nut voor hen, die minder ontwikkeld zijn, matrozen, werklieden etc., die dikwijls de taal van het land niet kennen.

Niet het minst kunnen de consuls veel toebrengen tot ontwikkeling van onzen handel, onze fabrieksnijverheid en scheepvaart, vooreerst door het desgevraagd informatie geven over zaken en personen, en ook door de consulaire verslagen.

Zeer terecht zegt de Heer P. „het consulaire verslag zal den „handelaar of industrieel niet van nut zijn in zijne hoedanigheid „van specialiteit in bepaalde goederen, maar wel als man van „zaken, die wenscht te weten de vooruitzichten van den Neder- „landschen handel in het algemeen in een gegeven district. De „handel zelf heeft reeds eigen rapporten genoeg in elk van zijn „verschillende takken; . . . door verslagen over bepaalde artikelen „door groote handelshuizen uitgegeven. Van die consulaire verslagen

„verwacht men, dat zij aan den handel een grondslag of aanleiding
 „verschaffen dat de koopman, die ze leest, daardoor ge-
 „prikkelde zal worden om zelf in persoon te gaan onderzoeken of
 „aan zijn agenten in het buitenland verdere inlichtingen te vragen.”
 Van dit laatste heb ik in mijn omgeving een voorbeeld gezien bij
 een handelaar alhier, die vroeger zijn artikel van Engeland betrok,
 en, door het lezen van een consulaire verslag attent gemaakt, zelf
 naar de plaats van oorsprong in Amerika ging, en nu een zeer
 belangrijken en voordeeligen handel in dat artikel drijft. Zeer
 juist is ook, wat de Heer P. zegt: „Verder wijst het consulaire
 „verslag op de behoeften van het land, en onderzoekt daarbij in
 „hoever de Nederlandsche handel daarin zou kunnen voorzien,
 „ook een punt, dat alleen een consul ad hoc in dat bepaalde land
 „wonend, en dus bekend met, en lettend op, onze productie-
 „middelen, kan beoordeelen. En eindelijk en vooral, waar het
 „geldt nieuw gekoloniseerde landen in andere werelddeelen, kan
 „het consulaire verslag onzen handelaren onschatbare diensten
 „bewijzen. De waarde der diverse handelsartikelen is in onze ver-
 „schillende Europeesche centra niet zeer uiteenlopend en is den
 „handelaren bekend; doch in bedoelde meer verwijderde landen
 „kan die waarde zeer verschillend zijn, en is hier minder,
 „dikwijls in 't geheel niet, bekend; het is dan juist de bijzondere
 „taak der consulaire ambtenaren de aandacht hunner landgenooten
 „daarop te vestigen.”

Ik heb mij dit uitgebreide citaat veroorloofd om te doen zien,
 hoe de Heer P. met groote helderheid aangeeft, wat die rapporten
 moeten behelzen. Maar hieruit ziet men tevens, dat dit een en
 ander niet kan verwacht worden van vreemdelingen, die ons elders
 als Consuls vertegenwoordigen, zelfs niet van daar wonende
 Hollanders, die hun eigen zaken hebben, en het Nederlandsche
 Consulaat als een bijzaak hebben. Bij ons te lande ziet men, hoe
 handelaars-consuls van vreemde mogendheden elk jaar met ver-
 langen uitzien naar het jaarverslag van de Kamers van Koop-
 handel, om daaruit het een en ander te excerpereen en als hun
 consulaire verslag op te zenden aan de mogendheid, die zij ver-
 tegenwoordigen. Hetzelfde doen natuurlijk onze handelaars-consuls
 in den vreemde, en van daar dat men dan van hen meestal krijgt,
 wat zij, die er belang in stellen, reeds weten uit statistieken en
 uit verslagen van de Kamers van Koophandel van die plaatsen;
 van daar, dat men niet krijgt wat hierboven omschreven is. Dit
 kan men alleen verwachten van beroeps-consuls, en dat zien wij
 ook bij ons door de voortreffelijke verslagen, die wij van de onzen

krijgen. Om niet onbillijk te zijn, wil ik geen namen noemen, maar wel wil ik zeggen, dat er bij die verslagen van beroeps-consuls eenige zijn, die men een plaats in zijn bibliotheek kan geven. Veel te weinig worden die verslagen door onze handelaars gelezen. De jaargang kost slechts f 3 en wanneer men bij ontvangst van de nieuwe verslagen dadelijk uitkiest die van de beroeps-consuls en van enkele anderen, dan zal niemand zich de lezing beklagen.

De Heer P. bespreekt nog enkele andere zaken, die de Consuls kunnen doen in 't belang van den handel. Vooreerst het zenden van monsters en stalen door de Consuls. Dit kan nuttig zijn, wanneer die monsters uitgesteld worden in bepaald daarvoor aangewezen lokalen te Amsterdam en te Rotterdam, even als dit b.v. te Weenen geschiedt in de lokalen boven de Beurs. De Consuls kunnen zich de moeite besparen, wanneer, hetgeen zij zenden, te 's Hage aan het Ministerie van Buit. Zaken bewaard wordt. Verder het geven van informatiën over personen. Voor plaatsen binnen Europa en voor de Vereenigde Staten zullen de handelaars m. i. beter doen, door zich daarvoor te wenden tot de uitstekende informatiebureaux, die op verschillende plaatsen bestaan. Voor verafgelegene plaatsen kan dit zijn nut hebben.

Dat heeft de Vereeniging het Buitenland ondervonden. Zooals men weet tracht die vereeniging handel en industrie te bevorderen, door Nederlandsche jongelui betrekkingen te bezorgen op overzeesche kantoren, nadat zij zich hier op de hoogte gesteld hebben van hetgeen onze industrie produceert, en van hetgeen hier in den handel omgaat. De ondervinding leert, dat die Hollanders dan hun patroons kunnen wijzen op hetgeen zij met voordeel van hier kunnen betrekken of naar hier kunnen zenden; en allicht wordt dan zulk een jong mensch opgenomen in dat kantoor of vestigt hij zich zelfstandig, en ontstaat er een vroeger niet bestaand verkeer tusschen die plaats en Nederland. Die Vereeniging nu heeft ondervonden, dat onze Consuls daarin met grooten ijver en groote welwillendheid medewerken; en het moet gezegd worden, dat dit ook gebeurde met vele gewone Consuls. Toch zullen in den regel de beroeps-Consuls beter in staat zijn, aan Hollanders plaatsing op een kantoor te bezorgen, omdat Consuls-handelaars in zulk een plaats allicht vreezen, dat zulke jongelui zich zelfstandig zullen vestigen en concurrentie zullen gaan aandoen.

Wanneer men het boek van den Heer Paulus leest, en ziet welke de werkkring van de Consuls is, dan komt men m. i. tot de volgende conclusie: Wij kunnen moeielijk Consuls missen,

ook binnen Europa, omdat dezen in enkele gevallen van nut kunnen zijn, en omdat het, met het oog op sommige bepalingen van het Wetboek van Koophandel somtijds voor de scheepskapiteins gemak kan geven. Maar de hoofzaak is toch dat wij in verre gewesten Consuls hebben; en ook dáár zijn het voornamelijk de gesalarieerde beroeps-Consuls, die werkelijk voor handel, industrie en scheepvaart van nut kunnen zijn. Wij kunnen hierin een voorbeeld nemen aan Duitschland. Hier in Holland althans heeft Duitschland beroeps-Consuls, die zeer bekwaam zijn, en zich uitstekend op de hoogte stellen van hetgeen er bij ons in den handel en de scheepvaart omgaat.

Het boek van den Heer Paulus is natuurlijk in de eerste plaats van belang voor de Consuls en voor hen, die zich aan het examen van leerling consul willen onderwerpen. Maar ook zij, die met den handel en de scheepvaart in betrekking staan, kunnen daaruit leeren wat zij niet wisten. Mij althans is het zóó gegaan.

Rotterdam, November 1890.

M. MEES.
